

DE STERREN VAN MORGEN

MIEN BOGAERT

FOTO'S SynArt

Onlangs stond hij met een groots zelfgeschreven en geregisseerd project rond de 'Groote oorlog' in het Concertgebouw Brugge. Vandaag finaliseert de 23-jarige Mien Bogaert alweer een nieuw en opmerkelijk project. Zijn werk verweeft het hedendaagse en actuele met een grote affiniteit en kennis van onze geschiedenis en tradities.

Als zoon van een beeldhouwer en interieur-architect kwam **Mien Bogaert** al op jonge leeftijd in contact met beeldende kunst. Als kind werkte hij thuis mee in het atelier van zijn vader, maar daarnaast

speelde hij ook piano en schreef hij graag. "Op termijn ben ik gaan beseffen dat opera die verschillende interesses en passies samenbrengt. Ik ben muziek- en theaterwetenschappen gaan studeren aan de Universiteit Gent, omdat het van alle mogelijke opleidingen het dichtst bij opera aanleunt. Dat was echter wel een volledig theoretische opleiding, en ik wilde ook in de praktijk alle tools leren om zelf opera's te regisseren."

OPERA IS EEN SOCIAAL GEBEUREN

"Wat mij vooral heel erg aantrekt in opera is dat het een multidisciplinair medium is. Opera brengt alles samen. Daarnaast sta je bij het schrijven of bij beeldende kunsten alleen in de studio en krijgt geen feedback. Maar opera is een sociaal gebeuren. Je bent in een zaal met duizend mensen, die samen

hetzelfde beleven. Het heeft zeker een grote sociale en maatschappelijke impact. Dat wordt duidelijk in de Belgische geschiedenis, waarin er ook heel wat ontketend werd in een operazaal. Dat idee fascineert mij wel. Ik heb trouwens mijn thesis geschreven over hoe opera verandering teweeg kan brengen in Europa en daarbuiten." Maar na al die theorie van zijn opleiding muziek- en theaterwetenschappen stond Mien Bogaerts besluit vast. Hij wilde een opleiding tot operaregisseur volgen. Het werd een vierjarige bachelor aan de Hochschule für Musik und Theater in Hamburg. Een opleiding die bestaat uit een aantal hoorcolleges die je zelf kiest, en het praktisch realiseren van verschillende studieprojecten van steeds grotere wordende tijdsduur en afmetingen. "Binnen de tijdslimiet van die projecten mag je zelf beslissen wat je wilt doen. Je mag een operascene of een kleine operaproductie voorbereiden en levert vervolgens een totaalplaatje af. Voor de kostuums spreek ik mensen aan, omdat ik dat zelf niet kan. Maar decors maak ik wel zelf. Ik leer heel veel van die samenwerkingen. Je leert vooral goed verwoorden wat je precies zoekt, want zeker bij kostuums komt er soms iets helemaal anders uit de bus dan je had verwacht."

SYNART

In 2013 leerde Bogaert de jonge componist Benjamien Lycke kennen toen die aan het Conservatorium Gent zijn eigen opera **ACUBENS** produceerde en regisseerde en dat was een belangrijk keerpunt in Bogaerts jonge carrière. "Het klikte

meteen tussen ons en sindsdien werken wij samen als librettist en componist en heeft onze samenwerking ondertussen al drie producties opgeleverd.

Samen met Benjamien, architect en decorontwerper Jason Slabbynck en muzikanten Simon Decraene en Mitra van Eenhooge richtten we in 2013 vzw **SynART** op zodat we onze eigen producties zelf kunnen produceren. We wilden door middel van een synergie tussen verschillende kunstvormen hedendaagse voorstellingen creëren, die het publiek zowel visueel als muzikaal kan begrijpen en appreciëren.

In 2015 hebben we in het Concertgebouw Brugge het grote project **Monu** zelf geproduceerd. **Monu** is een oorlogsrequiem voor groot koor, orgel, strijkorkest, trombone, slagwerk, zes dansers en twee zangsolisten. Het is een multimediaal oorlogsrequiem dat de 'Groote Oorlog' vanuit verschillende perspectieven belicht. Het vertelt het verhaal van een individu dat leeft aan het begin van de twintigste eeuw, en zo opgaat in de oorlogsretoriek en streeft naar heldendom dat dat ten koste gaat van de liefde. Het was voor mij een heel belangrijke ervaring, want het was het eerste libretto dat ik heb geschreven, maar tegelijk ook de eerste volledige productie die ik zelf heb geregisseerd. Benjamien en ik wilden beide iets doen zoals wij het zelf wilden, ons eigen ding, onafhankelijk van studieprojecten. We wilden het graag opvoeren in het Concertgebouw Brugge, maar het kwam helaas niet tot een samenwerking. We hebben het Concertgebouw dan zelf voor een dag afgehuurd. Dat kostte uiteraard veel geld, maar we hadden wel een bomvolle zaal. ▶

DE STERREN VAN MORGEN MIEN BOGAERT.

De voorbereiding van *Monu* heeft twee jaar in beslag genomen. We baseerden het stuk op de antieke requiemtraditie met de Latijnse en Griekse teksten. Maar verder bouwend op het principe van het *War Requiem* van Benjamin Britten, die de requiemteksten afwisselde met gedichten van de war poet Wifred Owen, hebben we tussen de klassieke requiemteksten, minuscule tekstcitaten gevoegd die afkomstig zijn van dichters, filosofen en schrijvers die een link hebben met de Eerste Wereldoorlog. Die kleine tekstcitaten creëren samen een heel nieuw verhaal met een eigen spanningsboog, waarbij het verhaal - gedanst door zes dansers- een soort van opera binnen de structuur van een requiem vormt.

Hoewel de reacties van het publiek heel positief zijn, speelt onze leeftijd soms wel in ons nadeel. Je wordt vaak niet serieus genomen en dan wordt het moeilijk om een platform te krijgen om je werk te tonen. Recent kregen Benjamien Lycke en ik in het Royal College of Music van Londen wel de kans om twee kortopera's uit te voeren. De Shakespeare-bewerking *PUCK* en het op Dostojevski geïnspireerde *Stream of consciousness, sea of blood*, twee producties voor zes zangers en groot orkest. We hebben dus ondertussen al enkele operaprojecten op punt kunnen stellen. Het zou interessant zijn om in de toekomst eens samen te zitten met Muziektheater Transparant of gelijkaardige kleinere Nederlandse operahuizen om ons werk aan hen voor te stellen. Misschien kunnen onze projecten ook voor hen interessant zijn. Door de manier waarop ze zijn gemaakt kan je ze in een soort van kameroperasetting spelen, maar met kleine aanpassingen zijn ze ook geschikt voor een grote scene, waardoor zo'n project opeens veel meer samenwerkingspotentieel biedt."

NOODKREET UIT HET WOUD AAN DE BUITENGRENS VAN EUROPA

Vandaag zijn Bogaert en Lycke aan de slag met alweer een nieuw interessant en razend actueel operaproject *CYCLOPS*. "Met dit project doen we mee aan een wedstrijd in Bulgarije en zitten momenteel in de tweede ronde. Het is een opera van 50 minuten die is opgebouwd uit vijf epeisodia zoals die in de Griekse tragedies werden genoemd. We werken nog aan een uitgebreidere versie met zeven zangers, maar in zijn huidige vorm is de opera geschreven voor een bezetting van vier zangers en een twintigkoppig orkest. Een try-out van deze versie zal in december dit jaar in Hamburg als studieproject te zien zijn.

De plot van ons nieuw project hebben we op de actualiteit gebaseerd. Een studiegenote van ons werkte anderhalf jaar in een Bulgaars vluchtelingen-kamp en bracht heel wat verhalen met zich mee. Daarnaast lezen we ook vele artikels over de vluchtelingensituatie aan de buitengrenzen van Europa. Tijdens onze research botsen we op enkele artikelen over de Bulgaarse vluchtelingenjager Dinko Valev, een dorpeling die de politieke impasse grondig beu was en besloot het heft in eigen handen te nemen. Hij deed dat door vluchtelingen op te jagen en ze daarna uit te leveren aan de autoriteiten, zodat ze Europa niet illegaal zouden binnendringen. Een vreselijk verhaal, dat zich echter perfect leende tot een operalibretto dat de vinger op de wonde van onze tijd legt. De geschiedenis van Dinko Valev combineerden we met bepaalde plotelementen uit de cyclopenmythe. Er zijn immers heel wat parallelen te trekken tussen een Bulgaarse migrantenjager die er plezier in schept vluchtelingen de schrik van hun leven te bezorgen en de eenogige cycloop die Odysseus en zijn metgezellen, ook een soort van vluchtelingen, probeert op te eten. Voor de vorm van het operalibretto gebruikten we de structuur van een Griekse tragedie.

De hoofdpersonages van de opera *CYCLOPS* zijn de eenogige migrantenjager Branimir en zijn vrouw Mariya, een kinderloos Bulgaars koppel dat aan de buitengrenzen van Europa leeft en dagelijks geconfronteerd wordt met vluchtelingen die proberen de grens over te steken. Samen met zijn helper Rayko, maakt Branimir er een sport van vluchtelingen op te jagen en hen te intimideren. Op een dag loopt het echter grondig fout: één van de vluchtelingen die ze gevangen nemen, wordt zo hard aangepakt dat hij de dood vindt. Aanvankelijk maakt Branimir hier niet zo'n groot probleem van. Wanneer hij thuiskomt, blijkt zijn vrouw een jong vluchtelingsmeisje, Rasha, opgenomen te hebben. Het Bulgaars echtpaar slaagt er gaandeweg alsminder in de vluchtelingen te objectiveren, er vinden menselijke ontmoetingen plaats, alles wordt complexer en hun wereld gaat aan het wankelen. Wanneer uiteindelijk blijkt dat de vermoorde vluchteling, de vriend was van Rasha, het vluchtelingsmeisje dat Mariya opgenomen heeft en ondertussen als haar adoptiekind begint te beschouwen, is het hek van de dam... Mariya's fascinatie voor religie, de filosofie van Levinas, een grafscène en enkele onverwachte plottwists maken het verhaal compleet.

CYCLOPS, een libretto van Mien Bogaert op muziek van Benjamien Lycke wordt op 8 en 9 december 2016 in de Hochschule für Musik und Theater Hamburg uitgevoerd. Voor meer informatie over Mien Bogaert en SynART kunt u terecht op www.synart.eu

